

Arbetsmarknadsutsikterna våren 2015

DALARNAS LÄN

En sammanfattning av prognosen
för arbetsmarknaden 2015 - 2016

Konjunkturen förstärks långsamt men stadigt och trots något motstridiga signaler från omvärlden är företagen i Dalarna tämligen optimistiska när det gäller efterfrågan på produkter och tjänster under den närmaste framtiden. Vi får gå tillbaka ända till våren 2010 för att hitta lika goda förväntningar i en uppåtgående trend i länet.

Det är framför allt privata tjänstesektorn med besöksnäringen som innefattar handel, personliga tjänster samt hotell och restaurang, byggindustrin och transportsektorn, som hyser förhoppningar om en ljusnande framtid.

Sysselsättningen ökar och arbetslösheten minskar

Sysselsättningen ökar något i Dalarna både 2015 och 2016, men det handlar om ganska små förändringar. Tjänstesektorn - som har gått bra redan under några år - maktar med att kompensera för det lilla tapp i sysselsättningen som industrin kommer att stå för ännu under något år. Totalt kommer sysselsättningen att öka med drygt 1 000 personer fram till slutet av 2016.

Efterfrågan på arbetskraft kommer att vara betydligt större än så. Behovet av ersättningsrekryteringar i Dalarnas län är närmare 3 000 per år.

Dalarna hör till de fem, sex län i Sverige som har lägst arbetslöshet. Antalet, och även andelen, arbetslösa kommer att fortsätta minska, men inte i riktigt samma takt som tidigare år. Till slutet av 2016 beräknas arbetslösheten minska till 6,8 procent av registerbaserad arbetskraft jämfört med 7,1 under det fjärde kvartalet 2014.

Dalarna har lägre andel arbetslösa än riket i nästan alla grupper

Dalarna har en lägre andel arbetslösa än rikets genomsnitt i så gott som alla enskilda grupper utom de utrikes födda. Dalarna hade i april 2015 den fjärde lägsta arbetslösheten bland kvinnor i Sverige. En stor offentlig sektor som i huvudsak består av kvinnlig arbetskraft och där efterfrågan är större än utbudet av arbetssökande är förstas en grundorsak. Även bland de olika utbildningsnivåerna är Dalarnas arbetslöshet lägre än riket, något som tyder på att det fortfarande går att hitta jobb även om man inte har en fullständig gymnasieutbildning.

Bland utrikes födda är situationen annorlunda. En stor andel arbetslösa i förhållande till utrikes född arbetskraft behöver inte betyda att det är svårt för dessa arbetssökande att få jobb. Omsättningen till arbete är acceptabel och det handlar mer om en typ av trafikstockning då väldigt många utomeuropeiskt födda under en begränsad tid anlänt till Dalarna. Integrationen tar tid och ska så få göra. Speciellt de som kommer från regioner i världen där befolkningen generellt har en låg utbildning behöver mycket stöd och insatser innan de är beredda att gå ut i jobb. En noggrann planering som tar hänsyn till både den arbetssökandes förutsättningar och arbetsmarknadens behov är viktigare än kortsiktiga lösningar som i värsta fall leder till rundgång mellan sysselsättning och arbetslöshet.

Två tredjedelar av Dalarnas arbetslösa tillhör någon av de utsatta grupperna på arbetsmarknaden. Utomeuropeiskt födda, personer med funktionsnedsättning, korttidsutbildade och äldre arbetssökande som är över 55 år har en besvärligare situation än andra på arbetsmarknaden. Huvudsakligen har de utomeuropeiskt födda stadigt ökat i Dalarna och det mesta tyder på att de fortsätter att öka. Arbetsförmedlingens uppgift är att matcha utbud och efterfrågan men när arbetslösheten är så pass låg som i Dalarna är det i många fall svårt att hitta personer som uppfyller arbetsgivarnas kompetenskrav.

Hälften är arbetslösa högst sex månader

Omkring hälften av länets arbetslösa har arbetslöshetstider som uppgår till högst sex månader. Det är personer med utbildning och/eller erfarenhet som arbetsgivarna efterfrågar. I denna grupp minskar också antalet arbetslösa snabbt. Det leder till bristsituationer då det blir svårare och framför allt tar längre tid att rekrytera.

Den andra hälften av de arbetslösa i Dalarna har inskrivningstider som överstiger sex månader. Det sker visserligen en omsättning till arbete även från denna grupp men i och med att den fylls på med personer som kanske hör till de utsatta grupperna på arbetsmarknaden är antalet statistiskt över tid. Det finns ändå en avsevärd kompetensreserv hos arbetslösa med längre inskrivningstider.

Utmaningar på länets arbetsmarknad

Befolkningsstrukturen och generationsväxlingen som hör ihop med den är och förblir under många år den stora utmaningen för Dalarnas arbetsmarknad. Även i svaga konjunkturer är efterfrågan på arbetskraft mycket stor och när konjunkturen förstärks leder det till brist på arbetssökande med rätt kompetens. Under de kommande två decennierna lämnar mer än 3 000 personer i Dalarna årligen arbetsmarknaden. Av dessa ska nästan lika många ersättas. Samtidigt ökar kompetenskraven. Genomförd gymnasieutbildning och körkort blir de grundläggande kraven i framtiden.

Dalarna behöver inflyttning av personer i arbetsför ålder. Varifrån de kommer spelar inte så stor roll men om de saknar den utbildning som behövs är snabba och effektiva valideringar och utbildningsinsatser nödvändiga.

Samtidigt har många ungdomar en mycket diffus bild av arbetsmarknaden och inom vilka branscher och yrken de borde utbilda sig för att få jobb i Dalarna. Här behövs omfattande informationssatsningar som glädjande nog håller på att ta form i länet.

Prognosen i sin helhet finns att läsa på vår webbplats:
arbetsformedlingen.se/prognoser